

4. MARS 2019

TEKNISK ANALYSERAPPORT 2018

5. ÅRSTRINN

NASJONALE PRØVER I LESING PÅ SAMISK

EIRA, KAREN INGA;HENRIKSEN, MARIT B.;PERSSON, SIG-BRITT;SKUM, KAREN MONIKA P.
SÁMI ALLASKUVLA – SÁMI UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES
Sámi lohanguovddáš – Nasjonalt senter for samisk i opplæringa

Innhold

1	Innledning.....	3
2	Deltakelse og gjennomføring 2019	4
3	Prøvens utforming og innhold.....	5
3.1	Sammendrag av prøvetekstene på norsk	5
3.1.1	Tekst 1, sakprosa: Luossa – meadđemis guollin – Luossa – miedemis guolláj – Loese – mietenistie gualan – (Laks – fra rogn til fisk).....	5
3.1.2	Tekst 2, skjønnlitterær fortelling: Ámmol ja alit oarpmealli – Ámmol ja alek oarbbenbielle – Ammul j̄ih plaave áerpele – (Ámmol og den blå kusinen).....	5
3.1.3	Tekst 3, fortelling og sakprosa: Guovža — Biernna — Duvrie — Bjørnen.....	6
3.1.4	Tekst 4, nettartikkel: Dihtet go ahte guolli borrá plastihka danne go doaivu dat lea biebmu? – Diedá gus guolle bárrá plástav danen gá jáhkka dat la biebbmo? – Deejrih guelie plaastem snjåara veanhta bihtie? – (Visste du at fisken spiser plast fordi den tror det er mat?).....	6
3.1.5	Tekst 5, punktliste, nettartikkel: Birasgáhttcavgileamit – Birástsuoiggima – Byjreskeraerie – (Miljøtips)	6
3.2	Informasjon om tekstene i tabellform	7
3.3	Oppgaveformat og leseformål	7
4	Prøvens validitet og reliabilitet	9
4.1	Validitet	9
4.2	Reliabilitet.....	12
5	Resultater fra årets prøve	13
5.1	Prøvens p-verdi (prøven som helhet).....	13
5.2	Prestasjoner på tekstnivå	14
5.3	Kjønnsforskjeller på tekstnivå	15
5.4	Kjønnsforskjeller på oppgavenivå.....	16
5.5	Blanke svar på 5. trinn	21
	Referanser	22
	Liste over tabeller.....	22
	Liste over figurer	22

TEKNISK ANALYSERAPPORT 2018

NASJONALE PRØVER I LESING PÅ SAMISK PÅ 5. ÅRSTRINN

1 Innledning

Denne tekniske analyserapporten er basert på registrerte resultater fra elever som gjennomførte nasjonale prøver i lesing på samisk på 5. trinn i oktober 2018, enten på nordsamisk, lulesamisk eller sørsamisk. Elever med samisk som førstespråk i grunnskolen gjennomfører nasjonale prøver i lesing på det samiske språket de har som førstespråk. Elever med samisk som andrespråk gjennomfører de norskspråklige prøvene. Både de samiske og norske leseprøvene gjennomføres i samme tidsrom. Høsten 2018 var det totalt 84 registrerte elevresultater på 5. trinn. Tallene blir beskrevet nærmere senere.

De nasjonale prøvene i lesing 2018 for 5. trinn er gjennomført digitalt. Prøvene for 5. trinn har i likhet med tidligere år, hatt de samme tekstene og samme oppgavene på alle de tre språkene. 2018-prøven for 5. trinn har hatt fem ulike hovedtekster og totalt 30 oppgaver. Det var mulig å få inntil 30 poeng på hele prøven. Prøvetiden var på 90 minutter.

Denne rapporten beskriver prøvens validitet og resultater etter ordinær prøvegjennomføring. Først kommer et kapittel om deltakelse, deretter følger en vurdering av validitet, i den sammenheng er det med et kort sammendrag av tekstene på norsk. Rapporten forteller også om tekstenes og oppgavenes fordeling mellom leseformål, oppgaveformat og andre data. Resultater fra årets gjennomføring presenteres i p-verdier (prosentandel av elever som har fått poeng på oppgaven), og presenterer resultatene fra årets prøve på bakgrunn av forskjellige variabler. Funnene blir fortløpende tolket ut fra tekster og oppgaver. Analyserapporten lages på bakgrunn av det samlede antallet elever, uavhengig av hvilket av de tre språkene elevene har gjennomført prøven på. Bakgrunnen for dette kommer også fram i kapitlet [Deltakelse og gjennomføring 2019](#).

I rapporten blir de norske oversettelsene av tekstnavnene brukt i tabeller og tekster, der dette er mulig.

2 Deltakelse og gjennomføring 2019

Her følger noen tall for deltakelse og registrering av elevresultater fra gjennomføringa, hvordan elevresultatene fordeler seg mellom språk og geografiske områder, og hva dette har å si for analysene.

I henhold til rammeverket for nasjonale prøver i lesing samisk¹, skal alle elever som har faget Samisk som førstespråk gjennomføre nasjonale prøver i lesing på samisk, mens elever med en av variantene av faget Samisk som andrespråk skal ta nasjonal prøve i lesing på norsk.

Høsten 2018 var det totalt **84** registrerte elevresultater på 5. trinn, hvorav 42 jenter og 42 gutter. Tallet er samlet for alle tre språk.

Tall fra GSI² viser at det på 5. årstrinn for skoleåret 2018/19 er registrert

- 92 elever med samisk som opplæringsmålform i hele landet som helhet.
- 99 elever har en av de samiske språkene som førstespråk:
 - o 92 elever har nordsamisk som førstespråk,
 - o 2 elever har sørsamisk som førstespråk og
 - o 5 elever har lulesamisk som førstespråk.

Det er med andre ord 15 elever (15 %) med samisk som førstespråk som av ulike grunner ikke har gjennomført nasjonale prøver i lesing på samisk. Vi som prøveutviklere har ikke tilgang til oppfølgingsrapporter for prøvegjennomføringen i 2018, så det er ikke mulig å si noe om antall elever som har vært påmeldt, antall fritatte elever, hvor mange som ikke har deltatt, og hvor mange resultater som mangler for de forskjellige samiske leseprøvene for skoleåret 2018.

Elevgruppen med samisk som førstespråk har et svært varierende opplæringstilbud i og på samisk. På noen skoler har elevene faget samisk som førstespråk og også samisk som opplæringsspråk i alle eller de fleste fag, og har alt eller en stor del av læremidlene på samisk. På andre skoler har elevene faget samisk som førstespråk, og en varierende grad av samisk som opplæringsspråk i de andre fagene, samtidig som de har en varierende grad av samiskspråklige læremidler. I andre tilfeller har elevene kun faget samisk som førstespråk, mens opplæringsspråket er norsk, med varierende grad av samisk språkbruk i skolemiljøet. Andre elever igjen har samiskopplæringa kun som fjernundervisning, og meget begrenset bruk av samisk i andre fag eller i skolemiljøet. Alle elevene tar likevel den samme prøven uavhengig av opplæringsspråk og hjemmeskolens samiskopplæringstilbud. Dette beskrives nærmere i kapitlet [Prøvens validitet](#).

I denne analyserapporten blir alle resultatene for de tre språkene analysert samlet. Det er ikke hensiktsmessig å dele opp resultatene etter språk. Ut fra de registrerte resultatene i datagrunnlaget, er fordelingen av elevene mellom språk slik: nordsamisk 95 %, lulesamisk 4 %, og sørsamisk 1 %.

På grunn av få gjennomføringer har det ingen hensikt å sortere etter geografisk tilhørighet blant de som har tatt prøvene.

¹ Finnes på:

http://www.udir.no/Upload/Nasjonale_prover/2012/rammeverk_nasjonale_prover_samisk_vedlegg.pdf?epslanguage=no (lenken fungerer ikke)

² <https://gsi.udir.no/app/#!/view/units/collectionset/1/collection/80/unit/1/> (21.02.19)

3 Prøvens utforming og innhold

I dette kapitlet gir vi en kort gjennomgang av prøvens utforming og innhold på norsk. Vi gir først et sammendrag av tekstene, deretter kommer litt om prøvens utforming og oppgaver. Navnene kommer i rekkefølgen nordsamisk, lulesamisk, sørsamisk, samt navnet på norsk bokmål i parentes.

Det har i 2018-prøvene for 5. trinn kun vært flervalgsoppgaver og åpne oppgaver. Som tidligere nevnt har prøven bestått av 5 hovedtekster av ulike format og sjangrer, med til sammen 30 oppgaver. Disse vil bli omtalt nærmere senere i dokumentet.

3.1 Sammendrag av prøvetekstene på norsk

3.1.1 Tekst 1, sakprosa: Luossa – meadđemis guollin – Luossa – miedemis guolláj – Loese – mietenistie gualan – (Laks – fra rogn til fisk)

Dette er en sammensatt tekst om laks. Første del er en kort faktatekst med et illustrasjonsfoto av “innsiden” av en laks med rogn. Deretter er det en bildeserie bestående av 12 fotografier med bildetekst, som illustrerer laksens utvikling fra rogn til fisk. Teksten inneholder dessuten en ordliste med forklarende tekst. Store deler av denne teksten forelår på nordsamisk, teksten er så oversatt til lulesamisk og sørsamisk. Teksten er tilpasset nasjonale prøver.

3.1.2 Tekst 2, skjønnlitterær fortelling: Ámmol ja alit oarpmealli – Ámmol ja alek oarbbenbielle – Ammul jih plaave áerpele – (Ámmol og den blå kusinen)

Teksten er et utdrag fra en bok skrevet av Marry A. Somby med illustrasjoner av Berit Marit Hætta. Boka finnes parallelt på to språk: *Ámmol ja alit oarbmealli* (nordsamisk versjon utgitt i 1976, gammel nordsamisk ortografi) og *Ammul og den blå kusinen* (norsk oversettelse, utgitt i 1977). Begge versjonene er utgitt av Tiden Norsk Forlag, Oslo. Den nordsamiske teksten er omarbeidet til dagens ortografi, og teksten er så oversatt til lule- og sørsamisk. Teksten er tilpasset til nasjonale prøver.

Teksten handler om Ámmol som er ute og gjeter reinflokken sammen med den flinke hunden Muste. Ámmol oppdager en liten flokk med vakre og umerkede reinsdyr. Ámmol og Muste springer etter reinflokken for å undersøke, men de greier ikke å komme innpå flokken. Til slutt mister de reinsdyrene av syne. Ámmol er sliten, og setter seg ned for å hvile litt. Han har nesten sovnet når han hører noen jenter som fniser i nærheten. Det er Alitoarpmealli (Den blå kusinen) og Ruksesoarpmealli (Den røde kusinen), to vakre underjordiske jenter, som et ute for å drive gjøn med Ámmol. Den blå kusinen blir til et vanlig menneske når Ámmol får tak i henne og stikker henne med en nål.

Dette er en forholdsvis lang tekst (mengdelesing) og illustrasjonene fra boka som er med i prøven, viser noen sentrale momenter fra fortellinga.

3.1.3 Tekst 3, fortelling og sakprosa: Guovžža — Biernna — Duvrie — Bjørnen

Dette er en sammensatt tekst om bjørnen. Første del er en opprinnelsesmyte om Guovžageađgi (Bjørnesteinen) ved fjellet Čiesti i Øst-Finnmark. Videre har vi med barnesangen *Bjørnen sover*. Det er ett illustrasjonsfoto i tilknytning til hver av disse tekstdelene. Tredje del av teksten er en faktaboks med diverse informasjon om bjørn, samt en bildeserie med 3 fotografier inkludert bildetekster. I tillegg er det en illustrasjon med en rekke bjørnespor som går på tvers ovenfor tekstens tredje del.

Tekstens første del (fortellingen) finnes på nordsamisk og norsk. Teksten er oversatt til lule- og sørsamisk, og tilpasset til nasjonale prøver. Barnesangen finnes på alle tre språk. Faktateksten er hentet fra en nettartikkel (svensk tekst), oversatt til nord-, lule- og sørsamisk og tilpasset til nasjonale prøver.

3.1.4 Tekst 4, nettartikkel: Dihtet go ahte guolli borrá plastihka danne go doaivu dat lea biebmui? – Diedá gus guolle bárra plástav danen gå jáhkká dat la biebbmo? – Deejrih guelie plaastem snjáara veanhta bihtie? – (Visste du at fisken spiser plast fordi den tror det er mat?)

Denne teksten er en nettartikkel om forurensning i havet. Artikkelen fokuserer spesielt på plastsøppel, og på hva som skjer med livet i havet og ved/på strendene på grunn av forsøpling; blant annet at fugler, fisk og sjøpattedyr spiser søppel fordi de tror at det er mat. Artikkelen inneholder også råd om strandrydding og andre ting vi kan gjøre for å redusere mengden søppel som går ut i havet. Originalteksten foreligger på norsk, og er hentet fra nettstedet til Miljøagentene. Teksten er oversatt til nord-, lule- og sørsamisk, og er tilpasset til nasjonale prøver.

3.1.5 Tekst 5, punktliste, nettartikkel: Birasgáhttencavgileamit – Birástsuoiggima – Byjreskeraerie – (Miljøtips)

Denne teksten er en sammensatt tekst bestående av 10 miljøtips beregnet på barn og ungdom. Hvert enkelt miljøtips fungerer som en selvstendig tekst. Originalteksten til miljøtipsene foreligger på norsk, og er hentet fra nettstedet til Miljøagentene. Teksten er oversatt til nord-, lule- og sørsamisk, og er tilpasset til nasjonale prøver.

3.2 Informasjon om tekstene i tabellform

Tabellen nedenfor gir en kortfattet framstilling av prøvetekstene:

Tekst	Illustrasjoner	Lengde	Tekstdomene/sjanger	Type	Fag-område
Tekst 1: Laks – fra rogn til fisk Sakprosa	13 foto som illustrerer teksten og fungerer innholdsstøttende	Nordsamisk: 237 ord Lulesamisk: 245 ord Sørsamisk: 231 ord	Fagtekst	Sammensatt fagtekst, bestående av kort introduksjonstekst + bildeserie inkl. bildetekster	Naturfag
Tekst 2: Ámmol og den blå kusinen Fortelling, skjønnlitteratur	3 fargelagte ill.; som illustrerer innholdet i teksten.	Nordsamisk: 628 ord Lulesamisk: 574 ord Sørsamisk: 561 ord	Skjønnlitterær fortelling	Skjønnlitterær sammenhengende fortelling	Samisk
Tekst 3: Bjørnen Fortelling + sakprosa	5 foto som illustrerer teksten og fungerer innholdsstøttende 1 tegnet ill. (bjørnespor)	Nordsamisk: 348 ord Lulesamisk: 333 ord Sørsamisk: 308 ord	Sakprosa Skjønnlitterær fortelling	Sammensatt tekst av sammenhengende brødtekster, fotografier, kart.	Samisk naturfag,
Tekst 4: Fisken spiser plast Nettartikkel	1 foto som illustrerer teksten	Nordsamisk: 331 ord Lulesamisk: 334 ord Sørsamisk: 296 ord	Prosa	Prosa Sammenhengende tekst	Naturfag Samf.fag
Tekst 5: Miljøtips Nettartikkel		Nordsamisk: 211 ord Lulesamisk: 209 ord Sørsamisk: 211 ord	Prosa	Prosa Sammensatt tekst	Naturfag Samisk Samf.fag

Tabell 1: Tekstenes sammensetning, lengde, teksttyper og fagfordeling i tabellform.

3.3 Oppgaveformat og leseformål

2018-prøven for 5. trinn har bestått av 30 oppgaver, med høyest mulig oppnådd poengsum 30 poeng. Samtlige 30 oppgaver (100 %) har vært flervalgsoppgaver. Oppgavene har hatt ett spørsmål med fire svaralternativer, hvorav ett er riktig svar på oppgaven.

I henhold til rammeverket skal prøven måle ulike deler av elevenes lesekompetanse. Oppgavene deles derfor inn etter tre leseformål, for å fange opp elevenes evne til å

- 1) finne fram til informasjon i tekster
- 2) forstå, tolke og sammenholde informasjon
- 3) reflektere over og vurdere tekstens form og innhold

Som beskrevet i rammeverket er det ikke her snakk om atskilte ferdigheter hos leserne. Det er derfor ikke en målsetning å vurdere disse hver for seg, men som delferdigheter som henger sammen i større eller mindre grad. Alle de tre leseformålene skal være representert i prøven, men trenger ikke nødvendigvis ha lik vektlegging og omfang i prøvene. De tre leseformålene som skal måles i prøven, avgrenser samlet sett oppgavene. Mange av oppgavene i prøven kan måle flere leseformål, i og med at oppgavene inneholder elementer fra flere leseformål i samme oppgave, noen ganger i nesten samme grad. Oppgavene er derfor definert etter det leseformålet som kan sies å være mest framtrædende.

Fordelingen av oppgaver etter leseformål har vært prosentvis forskjellig for hver tekst. De enkelte hovedtekster har prosentvis flere spørsmål av ett leseformål og færre av de to andre. Alle spørsmålene i prøven er kategorisert til ett leseformål, selv om de stort sett også har elementer av de to andre leseformålene i seg. Tabellen nedenfor viser fordelingen av oppgavene mellom leseformål for hver tekst, og sammenlagt.

		Finne		Tolke		Reflektere		Til sammen	
	Tekstens navn	Antall	%	Antall	%	Antall	%	Antall	%
1. tekst	Laks – fra rogn til fisk	4	57 %	1	14 %	2	29 %	7	100 %
2. tekst	Ámmol og den blå kusinen	3	43 %	2	29 %	2	29 %	7	100 %
3. tekst	Bjørnen	5	71 %	1	14 %	1	14 %	7	100 %
4. tekst	Visste du at fisken spiser plast	2	40 %	1	20 %	2	40 %	5	100 %
5. tekst	Miljøtips	1	25 %	2	50 %	1	25 %	4	100 %
	Til sammen (per leseformål)	15	50 %	7	23 %	8	27 %	30	100 %

Tabell 2: Alle oppgaver fordelt etter leseformål, antall og prosent

I 2018-prøven sett under ett har andelen finne-oppgaver vært noe større enn andelen tolkeoppgaver og refleksjonsoppgaver. Prøven inneholdt 50 % finne-oppgaver (15 oppgaver), 23 % tolkeoppgaver (7 oppgaver) og 27 % refleksjonsoppgaver (8 oppgaver). Fordelingen er gitt i avrundede prosenttall.

4 Prøvens validitet og reliabilitet

4.1 Validitet

I Kunnskapsløftet Samisk er lesing en av de fem grunnleggende ferdighetene i alle fag. Nasjonale prøver i lesing på samisk skal i best mulig grad gjenspeile dette og kartlegge elevenes ferdigheter i lesing på samisk på 5. trinn. I dette kapitlet vurderes prøvenes validitet og utforming ut fra prøvens innhold, sammensetning og oppbygging. Leseprøvene i 2018 er gjennomført digitalt på alle tre språk.

Prøvene for 5. trinn gjennomføres på høsten, i 2018 ble de gjennomført i perioden 15.10 – 2.11, med siste frist for registrering av resultater den 2. november.

Nasjonale prøver i lesing på samisk er laget parallelt på de tre samiske språkene som er definert som opplæringspråk i Opplæringsloven – nordsamisk, lulesamisk og sørsamisk. Elevene tar prøven på det språket de har som førstespråk. Elever med samisk som førstespråk skal ta prøven på det samiske språket de har som førstespråk, og elever med norsk som førstespråk tar nasjonale prøver på norsk.

Prøvene er utformet på grunnlag av språkenes egenarter, samfunnssituasjoner og kulturbakgrunner og etter kriteriene i *Rammeverk for nasjonale prøver i lesing samisk* (Udir)³. Dette rammeverket følger i stor grad det gamle rammeverket for norske prøver, med unntak av at de samiske prøvene blir laget ut fra samisk språk og kultur og samfunn som utgangspunkt, og ut fra de til enhver tid gjeldende læreplaner for fagene i læreplanverket Kunnskapsløftet Samisk. De skiller seg også fra de norske prøvene ved at de ikke er pilotert slik norskspråklige prøver er.

Prøvene tas tidlig på 5. trinn og er derfor laget med utgangspunkt i beskrivelsene av hva lesing som grunnleggende ferdighet er ut fra Kunnskapsløftet Samisk (LK06S), slik det kommer fram av

- 1) de generelle formålene for ulike fag, slik de framstår i den enkelte læreplanen for fagene elevene flest vil ha hatt på småskoletrinnet, m.a.o. de fleste av fagene som har kompetansemål etter 4. årstrinn.
 - 2) beskrivelsene av hovedområdene for fagene i den enkelte læreplan for fag,
 - 3) beskrivelsene av hva lesing som grunnleggende ferdighet er i det enkelte fag,
 - 4) ut fra kompetansemålene etter 4. års trinn som omhandler lesing i de ulike læreplanene for fag;
- og vår tolkning av dette.

Vår kunnskap om elevenes lesekompetanse på de aktuelle årstrinn ligger også til grunn for både tekstutvalg og oppgaveutforming.

Elevene på 5. trinn har forskjellige kompetansenivåer i lesing. Prøven skal vise kompetansenivået for hver enkelt elev, på alle nivå. For å oppnå dette, har vi lagt vekt på å finne tekster av forskjellig lengde og vanskegrad, teksttyper og fagområder/temaer, og lage oppgaver av ulik vanskegrad. I 2018-prøven var det fem hovedtekster av ulik lengde og i ulike teksttyper og sjangere. Vi har lagt vekt på å basere tekstmangfoldet i tekstene på det elevene vanligvis møter i skole og dagligliv, eller mest mulig autentiske tekster. I prøveutformingen har vi tatt utgangspunkt i tekstlengde målt som antall ord og antall bilder og andre figurer/illustrasjoner. Som man ser av tabell 1, ligger tekstlengden på mellom 203 og 616 ord.

³http://www.udir.no/Upload/Nasjonale_prover/2012/rammeverk_nasjonale_prover_samisk_vedlegg.pdf?epslanguage=no (lenken fungerer ikke)

Tekstene har ulik grad av multimodalitet for å speile tekstmangfoldet. Dette innebærer at tekstene har en varierende grad av forskjellige andre elementer, som fotografier, illustrasjoner, tekstbokser, ordforklaringer osv. Antallet illustrasjoner varierer sterkt, og vi har valgt både tekster hvor illustrasjonene spiller en hovedrolle i teksten, og tekster hvor illustrasjonene til en viss grad er utfyllende. For eksempel er det i tekst 4 *Fisken spiser plast* kun ett bilde, med relasjon til tekstens innhold. Tekst 1 *Laks – fra rogn til fisk* har flest illustrasjoner, med til sammen 13 fotografier som illustrerer teksten og fungerer innholdsstøttende. Videre har vi tekst 5 *Miljøtips* som er uten bilder, men hvor layout (fargesetting og tekstinndeling i «bokser») er brukt for å lette lesingen. Denne variasjonen i tekstutforming er i samsvar med de tekstene elever møter i skolesammenheng og i dagliglivet.

Under utarbeidelsen av prøvene er det lagt vekt på å bruke tekster som allerede finnes i samiskspråklig litteratur fra ett av språkene, og som er tilpasset småskoletrinnet og i noen grad mellomtrinnet. Det er lagt vekt på å velge ut tekster fra publiserte bøker, hefter, tidsskrifter og annet skriftlig papirbasert materiale, men også fra allment tilgjengelige samiskspråklige nettsider. Teksten om *Ámmol og den blå kusinen* er i originalform utgitt på nordsamisk (eldre ortografi), senere også på norsk. Det utvalgte utdraget er dessuten utgitt med dagens nordsamiske ortografi i en lesebok for barnetrinnet. Utdraget er tilpasset til bruk i nasjonale prøver og oversatt til lule- og sørsamisk. Tekst 1 er hentet fra et læremiddel for barnetrinnet som foreligger originalt på norsk, men som er utgitt i både lulesamisk og nordsamisk oversettelse. Teksten er tilpasset til bruk i nasjonale prøver og oversatt til sørsamisk.

Med fem hovedtekster kan bare noen typer tekster og noen fagområder være inkludert av gangen. Noen av tekstene er valgt fordi de kan være aktuelle i flere fag. Samtidig blir tekstene valgt ut slik at man over flere år kan dekke alle fagområdene i skolen, og elevenes kompetanse til å lese ulike teksttyper og sjangre både innen skjønnlitterære og faglitterære sjangre: tekster av forskjellige vanskegrader, lengde og tekstkompleksitet. Det er også lagt vekt på å lage oppgaver av ulik vanskegrad. For årets prøve har vi valgt tekster fra naturfag, samfunnsfag og samisk.

Under utvelgelsen av tekster og tilpassinga av tekstene, og under hele prøveutforminga vurderes det kontinuerlig hvordan tekstenes språk, ordtilfang, kompleksitet og innhold passer til det enkelte samiske språk og elevgruppens bakgrunn. Samtidig med dette vurderes også tekstene med hensyn til bakgrunnskunnskaper og leseerfaringer. Forskjellene mellom språkene har forskjellige årsaker. Noen er genuint språklige forskjeller, både innen morfologi, syntaks, ordforråd og ordlengde, som har innvirkning på lesehastighet og ordforståelse. En annen årsak er det enkelte språks samfunnssituasjon, opplæringsituasjon og læremiddelsituasjonen.

De samiske språkene er synlig i samfunnet i ulik grad, både mellom og innen språk. Dette påvirker elevenes lesekompetanse ved at elevene i ulik grad, men for det meste sjelden, har møtt samisk som skriftspråk både innenfor og utenfor skolen. Alle elevene som gjennomfører den samiske prøven har førstespråkopplæring i samisk, men alle elever følger ikke LK06S fullt ut. Enkelte elever har kun faget samisk på samisk, og alle andre fag på norsk, og kanskje også liten grad av samisk i nærmiljøet. Andre elever igjen har større eller mindre grad av opplæring på samisk også i de andre fagene, med mer eller mindre samiskspråklig læremateriell. Tekstene til prøven er derfor valgt ut med tanke på at tema og innhold i tekster fra andre fag skal være kjent for elevene fra før, eller være kunnskapsmessig lett å tilegne seg, selv om de ikke har opplæring på samisk i alle fag. Det er derfor lagt vekt på at ordtilfang og språk i tekstene må være så generelt og lett tilgjengelig at elever som kun har opplæring i samisk i samisktimene skal ha bakgrunnskunnskaper fra andre sammenhenger eller andre fag – eller kunne tilegne seg forståelse av innholdet under lesingen på samme linje som elever med opplæring på samisk i ett eller flere andre fag. I tekster med et mer spesialisert ordforråd, er det lagt vekt på at man innenfor tekstens ramme eller ut fra konteksten skal kunne forstå innholdet. I de tekstene vi har grunn til å anta at ord eller

uttrykk er vanskelige for elevene (dette gjelder også dialektforskjeller på lekseinnivå), har vi forsøkt å forklare ordet i fotnoter, ordliste i margin eller i teksten, eller med illustrasjoner.

Under utvelgelsen av tekster blir det også lagt vekt på at tekstene har et innhold og fagspråk som er omtrent like kjent på alle tre språk og i alle områder. Både samfunnsmessige og kulturelle forskjeller medvirker til at innen en del fagområder og temaer har de tre samiske språkene forskjeller med tanke på terminologi og fagspråk, både når det gjelder tilfang og utbredelse. Noen temaer og fagområder kan ha en svært godt kjent terminologi og fagspråk for ett av språkene, mens det kanskje ikke finnes tilsvarende fagspråk og terminologi for ett eller begge de to andre språkene. I andre tilfeller kan det finnes parallell terminologi for alle tre språkene, men at dette ikke er brukt i skolesammenheng (lærebøker, faglitteratur for aldersgruppen). Grunnen til dette er at det ikke er særlig mange parallelle lærebøker eller annet læremateriale for denne aldersgruppen på tre samiske språk.

Opplæringssituasjonen (også opplæringsspråket) og læremiddelsituasjonen medfører også at det er stor variasjon i hvordan samisk terminologi og fagspråk innen forskjellige fagfelt er implementert i opplæringa. For eksempel finnes det en del mer stoff om både samfunnsfaglige og naturfaglige emner på nordsamisk enn på lule- og sørsamisk. Elevene vil derfor ha ulik erfaring i å lese forskjellige typer tekster og tekster med spesialisert fagspråk. Under tilpassinga av tekster arbeider vi hele tiden med å tilpasse tekstene både på ordnivå, setningsnivå og tekstinivå, slik at de får omtrent lik vanskegrad og kompleksitet på alle tre språk. Det er under tilpassinga av tekstene lagt vekt på å få en tekst med så generell terminologi og fagspråk som mulig, og best mulig tilpasset aldersgruppen, herunder også å få til omtrent samme kompleksitet og vanskegrad på tekstene for alle språkene. Dette gjøres både når man oversetter tekster mellom de samiske språkene, eller at vi skriver egne tekster.

Prøvene i lesing på samisk blir ikke pilotert i forkant av ordinær gjennomføring, på grunn av at populasjonen er så liten og prøvens innhold raskt ville bli allment kjent. Prøven er vurdert med hensyn til kvalitet før gjennomføringa.

2018-prøven har bestått av denne typen oppgaver:

Oppg	Tekst	Prøvens faglige aspekter				Rett svar	Max. poeng
		Teksttype	Fag-tilhørighet	Lese-formål	Oppg.-format		
1	Laks – fra rogn til fisk	Sakprosa	Naturfag	Finne	Flervalg	B	1
2	Laks – fra rogn til fisk	Sakprosa	Naturfag	Finne	Flervalg	B	1
3	Laks – fra rogn til fisk	Sakprosa	Naturfag	Reflektere	Flervalg	D	1
4	Laks – fra rogn til fisk	Sakprosa	Naturfag	Finne	Flervalg	A	1
5	Laks – fra rogn til fisk	Sakprosa	Naturfag	Tolke	Flervalg	C	1
6	Laks – fra rogn til fisk	Sakprosa	Naturfag	Reflektere	Flervalg	C	1
7	Laks – fra rogn til fisk	Sakprosa	Naturfag	Finne	Flervalg	D	1
8	Ámmol og den blå kusinen	Skjønnlitterær fortelling	Samisk	Finne	Flervalg	C	1
9	Ámmol og den blå kusinen	Skjønnlitterær fortelling	Samisk	Tolke	Flervalg	A	1
10	Ámmol og den blå kusinen	Skjønnlitterær fortelling	Samisk	Reflektere	Flervalg	B	1
11	Ámmol og den blå kusinen	Skjønnlitterær fortelling	Samisk	Tolke	Flervalg	D	1
12	Ámmol og den blå kusinen	Skjønnlitterær fortelling	Samisk	Finne	Flervalg	A	1

13	Ámmol og den blå kusinen	Skjønnlitterær fortelling	Samisk	Finne	Flervalg	D	1
14	Ámmol og den blå kusinen	Skjønnlitterær fortelling	Samisk	Reflektere	Flervalg	B	1
15	Bjørnen	Fortelling + sakprosa	Samisk, naturfag	Finne	Flervalg	C	1
16	Bjørnen	Fortelling + sakprosa	Samisk, naturfag	Finne	Flervalg	B	1
17	Bjørnen	Fortelling + sakprosa	Samisk, naturfag	Reflektere	Flervalg	D	1
18	Bjørnen	Fortelling + sakprosa	Samisk, naturfag	Finne	Flervalg	A	1
19	Bjørnen	Fortelling + sakprosa	Samisk, naturfag	Tolke	Flervalg	C	1
20	Bjørnen	Fortelling + sakprosa	Samisk, naturfag	Finne	Flervalg	B	1
21	Bjørnen	Fortelling + sakprosa	Samisk, naturfag	Finne	Flervalg	D	1
22	Fisken spiser plast	Nettartikkel	Naturfag, samf.fag	Tolke	Flervalg	A	1
23	Fisken spiser plast	Nettartikkel	Naturfag, samf.fag	Reflektere	Flervalg	B	1
24	Fisken spiser plast	Nettartikkel	Naturfag, samf.fag	Finne	Flervalg	C	1
25	Fisken spiser plast	Nettartikkel	Naturfag, samf.fag	Finne	Flervalg	D	1
26	Fisken spiser plast	Nettartikkel	Naturfag, samf.fag	Reflektere	Flervalg	B	1
27	Miljøtips	Punktliste, nettartikkel	Naturfag, samf.fag, samisk	Tolke	Flervalg	A	1
28	Miljøtips	Punktliste, nettartikkel	Naturfag, samf.fag, samisk	Finne	Flervalg	A	1
29	Miljøtips	Punktliste, nettartikkel	Naturfag, samf.fag, samisk	Reflektere	Flervalg	C	1
30	Miljøtips	Punktliste, nettartikkel	Naturfag, samf.fag, samisk	Tolke	Flervalg	A	1
				Antall poeng til sammen			30

Tabell 3: Informasjon om den enkelte oppgave

4.2 Reliabilitet

For 5. trinnet (n= 84 elever; 42 jenter og 42 gutter) er Cronbach's alpha = .867. N of Items = 30. Dette er innenfor kravene som settes i rammeverket for nasjonale prøver i lesing på samisk. Kravet er at Cronbach's alpha ikke skal være under 0.8.

5 Resultater fra årets prøve

For 5. trinn har det vært tekster av forskjellig lengde, vanskegrad og type. Også oppgavene har hatt ulik vanskegrad for å speile elevenes ulike kompetansenivåer. I dette kapitlet beskrives elevenes prestasjoner på både tekstnivå og oppgavenivå ut fra p-verdi.

p-verdi angir hvor mange prosent av alle elevene som har fått resultatene registrert som har fått poeng på oppgaven.

pdiff, kjønn angir differansen mellom jentenes resultater og guttenes resultater. Positive tall (ikke minus) angir hvor stor prosentpoeng andel av jentene som klarte seg bedre enn guttene på oppgaven. Negativt fortegn (-) foran tallet angir hvor stor prosentpoeng andel av jentene som klarte seg dårligere enn guttene på den oppgaven.

5.1 Prøvens p-verdi (prøven som helhet)

Antall elever på 5. trinn: **84 elever, 42 gutter, 42 jenter**

Gjennomsnittlig p-verdi for hele 5. trinnsprøven 2018 er på **p-verdi, alle =.61** for hele populasjonen.

Gjennomsnittlig p-verdi for gutter 5. trinn for hele prøven var på **p-verdi, gutter =.55**

Gjennomsnittlig p-verdi for jenter på 5. trinn for hele prøven var på **p-verdi, jenter =.67**.

Differansen mellom kjønnene **pdiff, kjønn=.11**

Elevene har i gjennomsnitt oppnådd 61 % av mulig total poengsum på 2018-prøven for 5. trinn. Følgende tabell viser utviklingen i p-verdi for hele prøven for 5. trinn for perioden 2012-2018:

	NP05
Gjennomsnittlig p-verdi hele prøven 2018	.61
Gjennomsnittlig p-verdi hele prøven 2017	.60
Gjennomsnittlig p-verdi hele prøven 2016	.72
Gjennomsnittlig p-verdi hele prøven 2015	.56
Gjennomsnittlig p-verdi hele prøven 2014	.64
Gjennomsnittlig p-verdi hele prøven 2013	.57
Gjennomsnittlig p-verdi hele prøven 2012 (kun nordsamisk)	.65

Tabell 4: Utvikling i p-verdi for hele prøven (2012-2018)

Vi ser her at elevene på 2018-prøven skårer litt høyere enn på prøven i 2017. Hvis man ser på hele perioden 2012 – 2017 under ett, så ser man at det er svingninger i prøveresultatene. Det er vanskelig å trekke konklusjoner om hvorvidt dette skyldes variasjoner i vanskegraden på prøvene, eller om det skyldes variasjoner i elevenes leseferdigheter. I og med at elevgruppene er ganske små, så vil enkeltelevers prestasjoner i stor grad påvirker resultatene på populasjonsnivå. Etter flere års gjennomføringer er det nå teksttyper som har vært med tidligere år, som blant annet sakprosat teksten og den skjønnlitterære fortellingen. Det kreves imidlertid nærmere analyser av både prøvene og resultatene før man kan si mer om dette.

5.2 Prestasjoner på tekstnivå

Tabellen nedenfor viser gjennomsnittlig oppnådd p-verdi per tekst, og prestasjonsforskjeller mellom jenter og gutter. Siden populasjonen er så liten er det vanskelig å si noe om prestasjonsforskjellene mellom kjønnene.

Tekst nr		Gj.snitt P-verdi, alle	Gj.snitt P-verdi, gutter	Gj.snitt P-verdi jenter	P-diff, kjønn
Tekst 1	Laks – fra rogn til fisk	.65	.59	.72	.13
Tekst 2	Ámmol og den blå kusinen	.58	.50	.65	.15
Tekst 3	Bjørnen	.58	.56	.61	.04
Tekst 4	Fisken spiser plast	.62	.56	.69	.12
Tekst 5	Miljøtips	.63	.57	.68	.11
	Hele prøven	.61	.55	.67	.11

Tabell 5: Gjennomsnittlig p-verdi per tekst, sortert etter tekstrekefølge

Når man sorterer etter gjennomsnittlig oppnådd p-verdi på tekstene fra vanskeligst til lettest, så finner man at tekst 2, den skjønnlitterære teksten *Ámmol og den blå kusinen*, er vanskeligst. Den letteste teksten var Tekst 1, den naturfaglige teksten *Laks – fra rogn til fisk*.

	Gj.snitt P-verdi, alle
2. tekst: Ámmol og den blå kusinen	.58
3. tekst: Bjørnen	.58
Hele prøven	.61
4. tekst: Fisken spiser plast	.62
5. tekst: Miljøtips	.63
1. tekst: Laks – fra rogn til fisk	.65

Tabell 6: Gjennomsnittlig p-verdi pr tekst (stigende)

5.3 Kjønnsforskjeller på tekstnivå

Rekkefølgen på hvilke tekster som oppfattes som vanskeligst, er ulik for gutter og jenter, som man kan se av tabellene nedenfor. Tekstene 2 og 3 er de vanskeligste både for gutter og jenter, men med ulik rekkefølge: Guttene har skåret lavest på tekst 2 *Ámmol og den blå kusinen* (skjønnlitteratur), og jentene har skåret lavest på tekst 3 *Bjørnen* (skjønnlitteratur og sakprosa). Både gutter og jenter har skåret best på tekst 1, sakprosa teksten *Laks – fra rogn til fisk*.

Tekst nr		Gj.snitt P-verdi, gutter
Tekst 2	Ámmol og den blå kusinen	.50
Tekst 3	Bjørnen	.56
Tekst 4	Fisken spiser plast	.56
Tekst 5	Miljøtips	.57
Tekst 1	Laks – fra rogn til fisk	.59
	Hele prøven	.55

Tabell 7: Gjennomsnittlig p-verdi per tekst, sortert etter p-verdi, gutter

Tekst nr		Gj.snitt P-verdi jenter
Tekst 3	Bjørnen	.61
Tekst 2	Ámmol og den blå kusinen	.65
Tekst 5	Miljøtips	.68
Tekst 4	Fisken spiser plast	.69
Tekst 1	Laks – fra rogn til fisk	.72
	Hele prøven	.67

Tabell 8: Gjennomsnittlig p-verdi per tekst, sortert etter p-verdi, jenter

Guttene skårer gjennomgående lavere enn jentene på samme trinn. Som vi ser av tabellene 7 og 8, så er guttenes beste gjennomsnittlige p-verdi på tekstnivå (tekst 1, p-verdi = .59) lavere enn jentenes dårligste gjennomsnittlige p-verdi på tekstnivå (tekst 3, p-verdi = .61).

Av tabell 9 ser vi at det er lavest differanse mellom kjønn på tekstnivå på Tekst 3 *Bjørnen*, med pdiff kjønn = .04. Dette er den nest vanskeligste teksten for guttene og den vanskeligste teksten for jentene. Størst differanse mellom kjønn på tekstnivå finner vi på tekst 2 *Ámmol og den blå kusinen*, med pdiff kjønn = .15. Gjennomsnittlig differanse mellom kjønn på tekstnivå, er pdiff=.11 for hele prøven.

Tekst nr		Gj.snitt P-verdi, alle	Gj.snitt P- verdi, gutter	Gj.snitt P- verdi jenter	P-diff, kjønn
Tekst 3	Bjørnen	.58	.56	.61	.04
Tekst 5	Miljøtips	.63	.57	.68	.11
Tekst 4	Fisken spiser plast	.62	.56	.69	.12
Tekst 1	Laks – fra rogn til fisk	.65	.59	.72	.13
Tekst 2	Ámmol og den blå kusinen	.58	.50	.65	.15
	Hele prøven	.61	.55	.67	.11

Tabell 9: Gjennomsnittlig p-verdi per tekst, sortert etter p-diff, kjønn

5.4 Kjønnsforskjeller på oppgavenivå

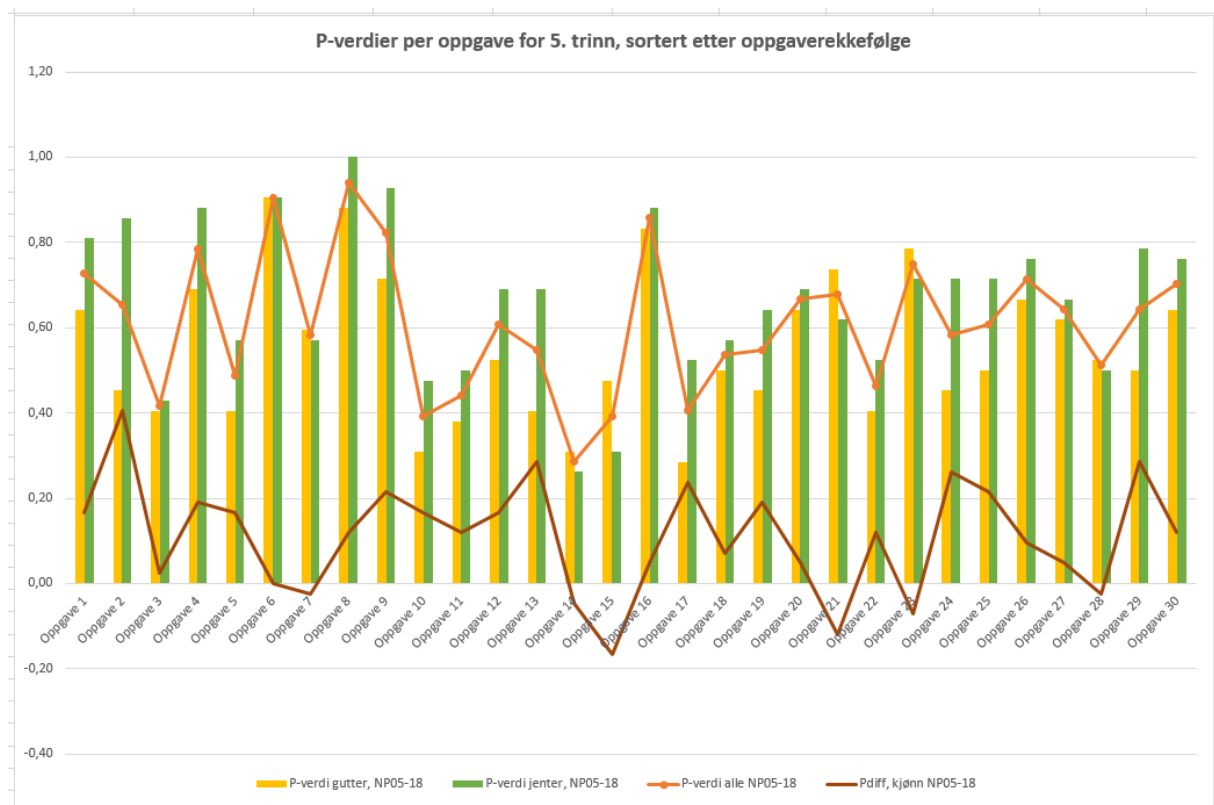
Tabellen nedenfor viser oppgavenummer, leseformål, og oppgaveformat for hele prøven. Tabellen viser også p-verdi for gruppen samlet, p-verdiene gutter og jenter har fått på hver enkelt oppgave, samt differansen mellom kjønnene.

Antall elever på 5. trinn: 70 elever, 31 gutter, 39 jenter

Oppg.	Tekst	Leseformål	Oppg.-format	P-verdi, alle NP05	P-verdi, gutter NP05	P-verdi, jenter NP05	Pdiff, kjønn NP05
1	Laks – fra rogn til fisk	Finne	Flervalg	.726	.64	.81	.17
2	Laks – fra rogn til fisk	Finne	Flervalg	.655	.45	.86	.40
3	Laks – fra rogn til fisk	Reflektere	Flervalg	.417	.40	.43	.02
4	Laks – fra rogn til fisk	Finne	Flervalg	.786	.69	.88	.19
5	Laks – fra rogn til fisk	Tolke	Flervalg	.488	.40	.57	.17
6	Laks – fra rogn til fisk	Reflektere	Flervalg	.905	.90	.90	.00
7	Laks – fra rogn til fisk	Finne	Flervalg	.583	.60	.57	-.02
Gjennomsnitt for Laks – fra rogn til fisk				.65	.59	.72	.13
8	Ámmol og den blå kusinen	Finne	Flervalg	.940	.88	1.00	.12
9	Ámmol og den blå kusinen	Tolke	Flervalg	.821	.71	.93	.21
10	Ámmol og den blå kusinen	Reflektere	Flervalg	.393	.31	.48	.17
11	Ámmol og den blå kusinen	Tolke	Flervalg	.440	.38	.50	.12
12	Ámmol og den blå kusinen	Finne	Flervalg	.607	.52	.69	.17
13	Ámmol og den blå kusinen	Finne	Flervalg	.548	.40	.69	.29
14	Ámmol og den blå kusinen	Reflektere	Flervalg	.286	.31	.26	-.05
Gjennomsnitt for Ámmol og den blå kusinen				.58	.50	.65	.15
15	Bjørnen	Finne	Flervalg	.393	.48	.31	-.17
16	Bjørnen	Finne	Flervalg	.857	.83	.88	.05
17	Bjørnen	Reflektere	Flervalg	.405	.29	.52	.24
18	Bjørnen	Finne	Flervalg	.536	.50	.57	.07
19	Bjørnen	Tolke	Flervalg	.548	.45	.64	.19
20	Bjørnen	Finne	Flervalg	.667	.64	.69	.05
21	Bjørnen	Finne	Flervalg	.679	.74	.62	-.12
Gjennomsnitt for Bjørnen				.58	.56	.60	.04
22	Fisken spiser plast	Tolke	Flervalg	.464	.40	.52	.12
23	Fisken spiser plast	Reflektere	Flervalg	.750	.79	.71	-.07
24	Fisken spiser plast	Finne	Flervalg	.583	.45	.71	.26
25	Fisken spiser plast	Finne	Flervalg	.607	.50	.71	.21
26	Fisken spiser plast	Reflektere	Flervalg	.714	.67	.76	.10
Gjennomsnitt for Fisken spiser plast				.62	.56	.69	.12
27	Miljøtips	Tolke	Flervalg	0,643	0,62	0,67	0,05
28	Miljøtips	Finne	Flervalg	0,512	0,52	0,50	-0,02
29	Miljøtips	Reflektere	Flervalg	0,643	0,50	0,79	0,29
30	Miljøtips	Tolke	Flervalg	0,702	0,64	0,76	0,12
Gjennomsnitt for Miljøtips				.62	.57	.68	.10
Gjennomsnitt for hele prøven				.61	.55	.67	.11

Tabell 10: Oversikt over oppgavenes p-verdier for prøven på 5. trinn, både for alle og gutter og jenter

Diagrammet nedenfor gir en visuell framstilling av hvordan p-verdiene fordeler seg utover prøven. Stolpene viser hva jenter og gutter har prestert på den enkelte oppgave, den oransje linjen viser p-verdi for alle på oppgaven, mens den røde linjen viser differanse mellom kjønn.

Figur 1: P-verdier etter oppgaverekkefølge.

Når man ser på oppgavene fra vanskeligst til lettest etter p-verdi (alle), så finner vi at det blant de 10 vanskeligste oppgavene er 6 finne-oppgaver og 4 refleksjonsoppgaver. Blant de 10 letteste oppgavene for alle er det totalt 5 finne-oppgaver, 2 tolkeoppgaver og 3 refleksjonsoppgaver.

Av de 8 refleksjonsoppgavene i prøven befinner kun 1 av oppgavene seg i midtsjiktet. Som nevnt ovenfor, er det 3 refleksjonsoppgaver blant de 10 letteste og 4 refleksjonsoppgaver blant de vanskeligste oppgavene.

Tabell 11 nedenfor viser oppgaverekkefølge sortert etter vanskegrad etter p-verdi fra vanskeligst til lettest for alle på 5. trinn. Korrelasjon mellom råskåre og oppgaveresultater inngår i tabellen.

Antall elever på 5. trinn: 84 elever, 42 gutter, 42 jenter

Oppg. nr.	Tekst	Leseformål	P-verdi alle NP05-18	P-verdi gutter, NP05-18	P-verdi jenter, NP05-18	Pdiff, kjønn NP05-18	Korrelasjon, råskåre, oppgaveresultat, inkludert samme oppgave, NP05
14	Ámmol	Reflektere	.286	.31	.26	-.05	.096
15	Bjørnen	Finne	.393	.48	.31	-.17	.272
10	Ámmol	Reflektere	.393	.31	.48	.17	.349
17	Bjørnen	Reflektere	.405	.29	.52	.24	.539
3	Laks – fra rogn til fisk	Reflektere	.417	.40	.43	.02	.064
11	Ámmol	Tolke	.440	.38	.50	.12	.438
22	Fisken spiser plast	Tolke	.464	.40	.52	.12	.506
5	Laks – fra rogn til fisk	Tolke	.488	.40	.57	.17	.654
28	Miljøtips	Finne	.512	.52	.50	-.02	.444
18	Bjørnen	Finne	.536	.50	.57	.07	.518
13	Ámmol	Finne	.548	.40	.69	.29	.549
19	Bjørnen	Tolke	.548	.45	.64	.19	.606
7	Laks – fra rogn til fisk	Finne	.583	.60	.57	-.02	.516
24	Fisken spiser plast	Finne	.583	.45	.71	.26	.662
25	Fisken spiser plast	Finne	.607	.50	.71	.21	.573
12	Ámmol	Finne	.607	.52	.69	.17	.643
27	Miljøtips	Tolke	.643	.62	.67	.05	.450
29	Miljøtips	Reflektere	.643	.50	.79	.29	.604
2	Laks – fra rogn til fisk	Finne	.655	.45	.86	.40	.401
20	Bjørnen	Finne	.667	.64	.69	.05	.608
21	Bjørnen	Finne	.679	.74	.62	-.12	.409
30	Miljøtips	Tolke	.702	.64	.76	.12	.635
26	Fisken spiser plast	Reflektere	.714	.67	.76	.10	.378
1	Laks – fra rogn til fisk	Finne	.726	.64	.81	.17	.394
23	Fisken spiser plast	Reflektere	.750	.79	.71	-.07	.429
4	Laks – fra rogn til fisk	Finne	.786	.69	.88	.19	.426
9	Ámmol	Tolke	.821	.71	.93	.21	.274
16	Bjørnen	Finne	.857	.83	.88	.05	.555
6	Laks – fra rogn til fisk	Reflektere	.905	.90	.90	.00	.241
8	Ámmol	Finne	.940	.88	1.00	.12	.340

Tabell 11: Oppgaver fordelt etter vanskegrad fra vanskeligst til lettest for hele prøven.

Som tidligere nevnt skårer jentene på 5. trinn bedre enn guttene på de fleste oppgaver. Guttene har skåret bedre enn jentene på 6 oppgaver, men differansen på disse oppgavene er gjennomgående mindre enn på de oppgavene der jentene har skåret best. Guttene har skåret bedre på oppgavene 7, 14, 15, 21, 23 og 28. På disse 6 oppgavene er gjennomsnittlig pdiff = -.08 i guttenes favør, mens vi på de resterende oppgavene finner at gjennomsnittlig pdiff = .16 i jentenes favør. På oppgave 6 skårer gutter og jenter likt (p-verdi = .90).

Tabellene nedenfor viser rekkefølgen av oppgavene for henholdsvis gutter og jenter når de er sortert etter p-verdi fra vanskeligst til lettest:

Oppg nr.	Tekst	Lese- formål	P- verdi gutter, NP05- 18
17	Bjørnen	Reflektere	.29
10	Ámmol	Reflektere	.31
14	Ámmol	Reflektere	.31
11	Ámmol	Tolke	.38
3	Laks – fra rogn til fisk	Reflektere	.40
5	Laks – fra rogn til fisk	Tolke	.40
13	Ámmol	Finne	.40
22	Fisken spiser plast	Tolke	.40
2	Laks – fra rogn til fisk	Finne	.45
19	Bjørnen	Tolke	.45
24	Fisken spiser plast	Finne	.45
15	Bjørnen	Finne	.48
18	Bjørnen	Finne	.50
25	Fisken spiser plast	Finne	.50
29	Miljøtips	Reflektere	.50
12	Ámmol	Finne	.52
28	Miljøtips	Finne	.52
7	Laks – fra rogn til fisk	Finne	.60
27	Miljøtips	Tolke	.62
1	Laks – fra rogn til fisk	Finne	.64
20	Bjørnen	Finne	.64
30	Miljøtips	Tolke	.64
26	Fisken spiser plast	Reflektere	.67
4	Laks – fra rogn til fisk	Finne	.69
9	Ámmol	Tolke	.71
21	Bjørnen	Finne	.74
23	Fisken spiser plast	Reflektere	.79
16	Bjørnen	Finne	.83
8	Ámmol	Finne	.88
6	Laks – fra rogn til fisk	Reflektere	.90

Tabell 12: Oppgaver sortert etter p-verdi, gutter fra vanskeligst til lettest.

Oppg nr.	Tekst	Lese- formål	P-verdi jenter NP05- 18
14	Ámmol	Reflektere	.26
15	Bjørnen	Finne	.31
3	Laks – fra rogn til fisk	Reflektere	.43
10	Ámmol	Reflektere	.48
11	Ámmol	Tolke	.50
28	Miljøtips	Finne	.50
17	Bjørnen	Reflektere	.52
22	Fisken spiser plast	Tolke	.52
5	Laks – fra rogn til fisk	Tolke	.57
7	Laks – fra rogn til fisk	Finne	.57
18	Bjørnen	Finne	.57
21	Bjørnen	Finne	.62
19	Bjørnen	Tolke	.64
27	Miljøtips	Tolke	.67
12	Ámmol	Finne	.69
13	Ámmol	Finne	.69
20	Bjørnen	Finne	.69
23	Fisken spiser plast	Reflektere	.71
24	Fisken spiser plast	Finne	.71
25	Fisken spiser plast	Finne	.71
26	Fisken spiser plast	Reflektere	.76
30	Miljøtips	Tolke	.76
29	Miljøtips	Reflektere	.79
1	Laks – fra rogn til fisk	Finne	.81
2	Laks – fra rogn til fisk	Finne	.86
4	Laks – fra rogn til fisk	Finne	.88
16	Bjørnen	Finne	.88
6	Laks – fra rogn til fisk	Reflektere	.90
9	Ámmol	Tolke	.93
8	Ámmol	Finne	1.00

Tabell 13: Oppgaver sortert etter p-verdi, jenter fra vanskeligst til lettest

Lista over de 10 vanskeligste oppgavene samsvarer i stor grad for gutter og jenter, men med litt ulik plassering av oppgavene. Oppgave 17 er rangert som vanskeligst for guttene (p -verdi = .29). Denne oppgaven er sjuende vanskeligst for jentene. På denne oppgaven er $pdiff$, kjønn = .24. Oppgave 14 er rangert som vanskeligst for jentene (p -verdi = .26). Denne oppgaven er tredje vanskeligst for guttene. Det er 7 oppgaver som er rangert blant de 10 vanskeligste både for gutter og jenter. Av de 7 oppgavene som figurerer blant de 10 vanskeligste på begge listene, har jentene skåret best på 6 av oppgavene, og guttene har skåret best på 1 av oppgavene.

Også lista over de 10 letteste oppgavene for gutter og jenter samsvarer i stor grad, også her med litt ulik plassering av oppgavene. Oppgave 6 er rangert som lettest for guttene (p -verdi = .90). Denne oppgaven er tredje lettest for jentene (p -verdi = .90). Oppgave 8 er rangert som lettest for jentene (p -verdi 1.00). Denne oppgaven er nest lettest for guttene (p -verdi = .88). Av de 7 oppgavene som figurerer blant de 10 letteste på begge listene, har jentene skåret best på 6 av oppgavene. På den siste av disse har gutter og jenter skåret likt.

Størst kjønnsforskjell finner vi på oppgave 2⁴, som er en flervalgs- finneoppgave (markert med oransje i tabellene 12 og 13). På denne oppgaven er $pdiff$ kjønn = .40 (jentene har skåret bedre enn guttene). Gutter og jenter har skåret likt på oppgave 6 ($pdiff$ kjønn = .0). Oppgave 6 var lettest for guttene, og tredje lettest for jentene. Størst kjønnsforskjell i guttenes favør finner vi på oppgave 15 med $pdiff$ kjønn = -.17.

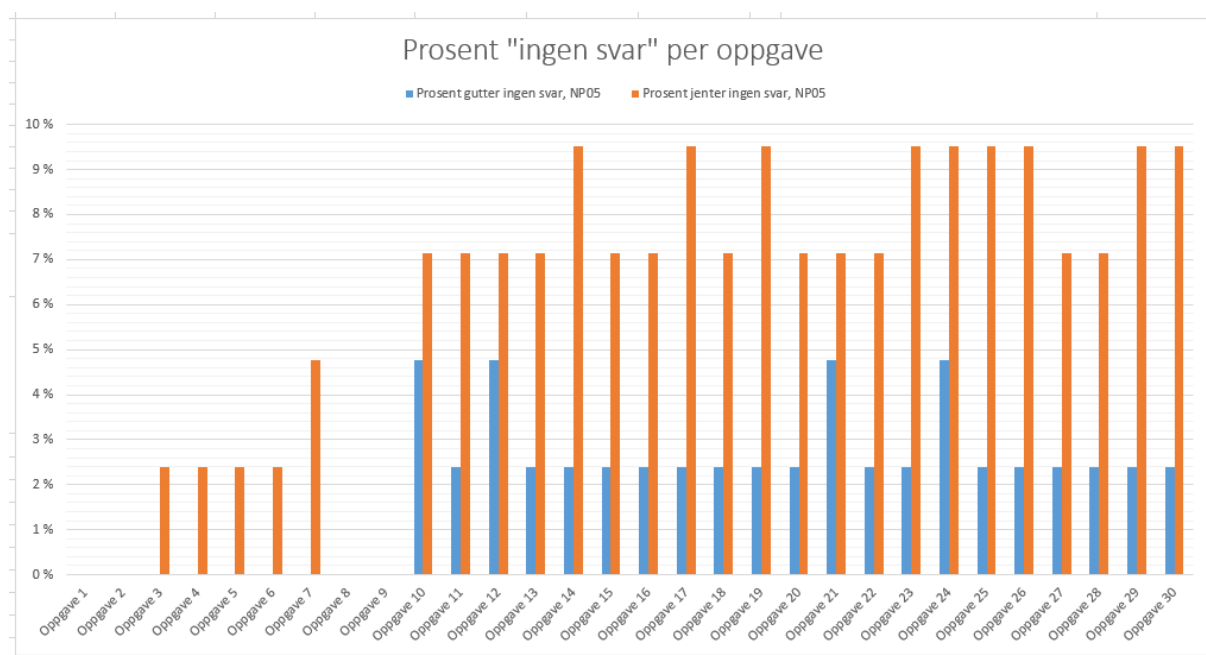
⁴ Oppgave 2 oversatt til norsk: Hva kaller vi rognen når vi kan se øynene til fisken inne i rognen?

- A Rognpose
- B Øyerogn (riktig svar)
- C Sædcelle
- D Lakseyngel

5.5 Blanke svar på 5. trinn

Antallet blanke svar for 5. trinn er relativt høyt, og som vi ser av figur 2 nedenfor så er det jentene som står for den største andelen ubesvarte oppgaver. Ved nærmere undersøkelse viser det seg at det høye antallet ubesvarte oppgaver skriver seg fra 5 elevbesvarelser (4 jenter og en gutt). Disse har levert store deler av prøven ubesvart. I besvarelsene til elevene dette gjelder, er det mellom 13 og 24 ubesvarte oppgaver.

I de øvrige elevbesvarelsene er antallet ubesvarte oppgaver lavt, med kun 5 ubesvarte oppgaver til sammen.

Figur 2: Prosent ubesvart per oppgave

Referanser

GSI. (januar 2019) *Grunnskolen informasjonssystem:*

<https://gsi.udir.no/app/#!/collectionset/1/collection/74/unit/1>

Udir. (2012). *Rammeverk for nasjonale prøver i lesing samisk*. Hentet fra

http://www.udir.no/Upload/Nasjonale_prover/2012/rammeverk_nasjonale_prover_samisk_vedlegg.pdf?epslanguage=no (Lenken fungerer ikke)

Liste over tabeller

Tabell 1: Tekstenes sammensetning, lengde, teksttyper og fagfordeling i tabellform.....	7
Tabell 2: Alle oppgaver fordelt etter leseformål, antall og prosent.....	8
Tabell 3: Informasjon om den enkelte oppgave.....	12
Tabell 4: Utvikling i p-verdi for hele prøven (2012-2018)	13
Tabell 5: Gjennomsnittlig p-verdi per tekst, sortert etter tekstrekefølge.....	14
Tabell 6: Gjennomsnittlig p-verdi pr tekst (stigende)	14
Tabell 7: Gjennomsnittlig p-verdi per tekst, sortert etter p-verdi, gutter	15
Tabell 8: Gjennomsnittlig p-verdi per tekst, sortert etter p-verdi, jenter.....	15
Tabell 9: Gjennomsnittlig p-verdi per tekst, sortert etter p-diff, kjønn	15
Tabell 10: Oversikt over oppgavenes p-verdier for prøven på 5. trinn, både for alle og gutter og jenter....	16
Tabell 11: Oppgaver fordelt etter vanskegrad fra vanskeligst til lettest for hele prøven.	18
Tabell 12: Oppgaver sortert etter p-verdi, gutter fra vanskeligst til lettest.....	19
Tabell 13: Oppgaver sortert etter p-verdi, jenter fra vanskeligst til lettest	19

Liste over figurer

Figur 1: P-verdier etter oppgaverekkefølge.	17
Figur 2: Prosent ubesvart per oppgave	21